

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Дебреценський університет (Угорщина)
Європейський інститут ім. М.Коперніка Університету економіки в Бидгощі (Польща)
Інститут Конфуція Київського національного лінгвістичного університету
Університет Савуа-Мон Блан (Франція)
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Національний університет харчових технологій
Рівненський державний гуманітарний університет
Маріупольський державний університет
Криворізький державний педагогічний університет
Міжнародна перекладацька компанія Translatel
Федерація обмінів «Франція-Україна»
Бюро перекладів «АДМІРАЛ»

З Б І Р Н И К М А Т Е Р І А Л І В

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Актуальні питання інтернаціоналізації
вищої освіти в Україні: лінгвістичний, правовий
та психолого-педагогічний аспекти»**
(електронне видання)

23-24 березня 2023 року

Біла Церква –2023

Резнік В.Г., Носенко М.М. КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ НІМЕЦЬКОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ.....	59
Перова О.С., Гулієва Д.О. ПОЛІЛІНГВІЗМ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ.....	61
Duchenko A.V. PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE ACADEMIC GROUP REGARDING THE FORMATION OF PROFESSIONAL CULTURE OF FUTURE ENGLISH TEACHERS.....	63
Рейда О.А. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	65
Столбецька С.Б. КОНТЕКСТНО-ОРІЄНТОВАНЕ ВИКЛАДАННЯ ГРАМАТИКИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ.....	68
Саливоненко А. О. КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА В КИТАЇ: НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ.....	70
Біліченко А.М. ВИВЧЕННЯ АГРАРНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В КУРСІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.....	72
Врубель Г.Ф. ВИКОРИСТАННЯ РІЗНОМАНІТНИХ ПІДХОДІВ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	75
Камінська С.В. КОГНІТИВНО-ГНОСТИЧНИЙ КРИТЕРІЙ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ....	78
Бойко Г.А. РОЗВИТОК КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОМУ ЧИТАННІ СТУДЕНТІВ ІНЖЕНЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	80
Хомчук О.П. ПОДОЛАННЯ СТРЕСУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІСІ.....	81
Духняк І. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (АНГЛІЙСЬКОЇ) СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ФАХОВИХ КОЛЕДЖІВ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ.....	83
Грищенко І.В., Арістова Н.О. УВЕДЕННЯ МІЛІТАРНОЇ ЛЕКСИКИ НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗВО.....	87
Секція 3. Актуальні проблеми викладання української мови як іноземної у контексті інтернаціоналізації вищої освіти	
Молошна М.С., Гулієва Д.О. ДІАЛЕКТИЗМ ЯК АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМЦЯМИ.....	89
Карпенко С.Д. МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО КАЗКОЗНАВСТВА.....	91
Линчак І.М. МОВА-ПОСЕРЕДНИК ТА ЇЇ РОЛЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ УМІ.....	93
Секція 4. Проблеми правового регулювання питань інтернаціоналізації вищої освіти в Україні	
Ковальчук І.В. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ВИВЧЕННЯ КУРСУ ІТ ПРАВА.....	96
Бровко Н.І. ПІДВИЩЕННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН В ПРОЦЕСІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	98

3. Ковбасюк Л.А. Сучасні лінгвістичні теорії : лекційні, практичні, самостійні модулі *та тексти*. 2008. 96 с
4. Фаткуллина Ф.Г. Концепт как базовая категория лингвокогнитологии и лингвокультурологии. 2012. С. 506–511.

УДК 811.111'373:63

БІЛЧЕНКО А.М., канд. пед. наук, ст. викладач кафедри іноземних мов
Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

ВИВЧЕННЯ АГРАРНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ В КУРСІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

На основі аналізу наукових розвідок вітчизняних дослідників визначено особливості роботи студентів із іншомовною термінологією аграрного спрямування: використання контексту у ході перекладу слів, опрацювання спеціалізованих текстів, застосування термінів при виконанні практичних завдань, створення узагальнюючих тематичних презентацій тощо.

Ключові слова: аграрний термін, методи, комунікативний підхід, контекст

Питання необхідності опанування студентами іноземної мови не втрачає актуальності, особливо у вищих навчальних закладах аграрного спрямування. Сучасний ринок праці потребує кваліфікованих фахівців, здатних ефективно й професійно працювати, у тому числі й на міжнародному рівні. Тому одним із ключових завдань вищих навчальних закладів немовного спрямування є формування іншомовної професійної компетентності студентів, що передбачає, окрім іншого, роботу зі спеціалізованою лексикою на заняттях з англійської мови. Володіння англійською мовою є необхідною умовою набуття вищої освіти та подальшого підвищення професійного рівня».

Проблеми вивчення аграрної термінології, походження сільськогосподарських термінів та особливості їхнього перекладу досліджували такі науковці, як К. Тішечкіна [6]; Н. Тимошук (систематизація аграрних термінів за будовою) [7]; К. Войтенко[2], І. Мосій [5], Д. Капоровська Л. Козуб (способи та прийоми перекладу термінів) [4]; О. Свисюк (авторська система вправ із перекладу фахових текстів на основі перегляду тематичних фільмів) [8] та ін.

Науковці тлумачать поняття «аграрний термін», ґрунтуючись на його структурно-семантичному навантаженні, сфері вживання та перекладацьких особливостях. Так, К. Войтенко наводить таке визначення: «Під аграрним терміном розумієтьсяемоційно-нейтральне слово (словосполучення), яке передає назву чітко визначеного поняття, яке відноситься до аграрної сфери»[2].

М. М. Гузинець і Л. С. Козуб подають власне узагальнення трактування цього поняття: «Термін – це спеціальне слово або словосполучення, що виражає чітко окреслене поняття – дефініцію певної галузі науки, культури, техніки, мистецтва, суспільно-політичного життя» [3, с.73].

Сучасні дослідники питань, пов'язаних із функціонуванням аграрної термінології та її використанням у галузі вищої освіти, зокрема, при вивченні студентами немовних університетів, розмежовують терміни сільськогосподарського спрямування в окремі групи. Так, Н. Тимощук систематизує аграрні терміни за будовою: прості (flax, wheat, soil), складні (sunflower, landownership) і терміни-словосполучення (arableland, soilformation) [7, с. 118].

Т. Вдовенко окреслює лексику аграрного спрямування у таких групах (галузі):

- слова, пов'язані з землею та її використанням;
- терміни, що відносяться до ґрунтів і ґрунтознавства в цілому;
- лексика, що відповідає сільськогосподарській діяльності (до цієї групи віднесена іншомовна лексика з рослинництва, тваринництва та кормовиробництва);
- лексичні одиниці, що відносяться до сільськогосподарської техніки;
- терміни для використання у технологіях виробництва [Вдовенко Т. Аграрна лексика в сучасній англійській мові].

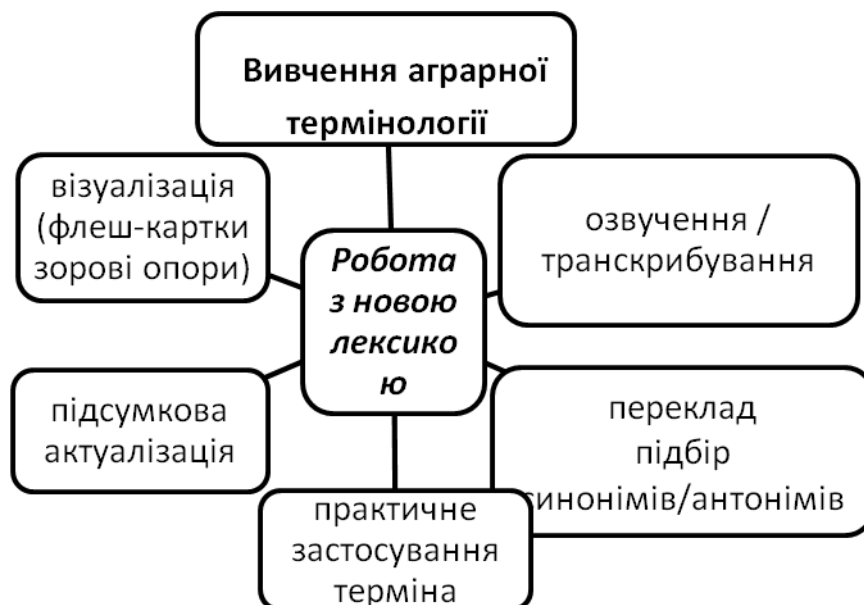
Для адекватного розуміння суті аграрного терміну багато науковців акцентують увагу на використанні таких методів і прийомів, як транскодування, калькування, опис значення, конкретизація, генералізація [2, с.1].

Студенти-агрономи нашого університету з самого початку свого навчання орієнтовані на вивчення англійської мови за професійним спрямуванням і, відповідно, опрацювання фахової термінології (*soil, agriculture, land, crops, fertilizers, plant, erosion, salinity, acidity, germination, irrigation, watersupply, tillage, storage, cultivation, weeds, herbicides, pesticides, nitrogencycle, farming*тощо.). Зміст навчального матеріалу охоплює такі фахові блоки, як «*Whatisagriculture? The discussion of agricultural professions*», «*The history of agriculture*», «*Organic farming*», «*Types of soils, soil horizons*», «*Soil conservation methods*», «*Plantdiseases*»тощо.

Практичне опрацювання аграрної лексики відображається у роботі студентів із відповідними завданнями: переклад речень українською мовою, встановлення відповідностей, підбір відповідних слів у тексті, пошук синонімів/антонімів, визначення «зайвого» слова у лексичному рядку, робота з незакінченими реченнями, побудова відповідних словосполучень, перегляд і обговорення тематичних відеороликів, створення узагальнюючих презентацій вивченого матеріалу, виконання лексичних квестів в онлайн режимі тощо.

На заняттях з англійської мови застосовуються комунікативний (рольові ігри, діалоги, ситуативні вправи, робота в парах, групах) та індивідуальний підходи у вигляді самостійних завдань, розрахованих на індивідуальний розвиток (проектні роботи, презентації, письмові лексичні вправи з різним рівнем складності).

Орієнтовна схема роботи з фаховою термінологією

Безумовно, вивчення студентами іншомовної фахової лексики – складний і тривалий процес, пов'язаний із певними труднощами й помилками, особливо у ході перекладу слів рідною мовою. Тому важливо відразу націлювати студентів на коректну роботу з термінологічними словниками, варіативність вибору найбільш адекватного відповідника з обов'язковим урахуванням ними тематичного контексту.

Список використаних джерел

1. Вдовенко Т. Аграрна лексика в сучасній англійській мові / Т.Вдовенко. // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. 2020. № 47. С. 18-22.
2. Войтенко К. Особливості перекладу аграрної літератури та загальні принципи щодо перекладу термінологічних запозичень галузі рослинництва / К.Войтенко // Матеріали конференції «Соціокультурні та етнологічні проблеми галузевого перекладу в парадигмі євроінтеграції», 2010.
3. Гузинець М. Специфіка перекладу термінів в підмові аграрної галузі / М.М. Гузинець, Л.С. Козуб // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна. 2015. Вип. 55. С. 73-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_55_27
4. Капоровська Д., Козуб Л. Способи досягнення адекватності перекладу англійських аграрних термінів. / Д.Капоровська, Л.Козуб. // Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету :зб. наук. праць. Вип.15/ [редкол.: Ж.В. Колоїз (відп. ред.), П.І. Білоусенко, А.З. Брацкі та ін.]. Кривий Ріг: ФОП Маринченко С. В., 2016. 318с. С.49-55.
5. Мосій І. Вивчення термінологічної лексики у курсі англійської мови професійного спілкування студентами лісотехнічного профілю / І. М. Мосій // Науковий вісник НЛТУ України. 2013. Вип. 23.2. С. 384-388. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnlту_2013_23.2_62.
6. Тішечкіна К. Сільськогосподарська термінологія: етимологія та особливості перекладу / К. В. Тішечкіна // SCIENCEandEDUCATIONaNEWDIMENSION: міжнародний науковий журнал. Будапешт, 2016. С. 68-72. URL: <http://hdl.handle.net/123456789/2162>.
7. Тимошук Н. Особливості перекладу аграрної термінології / Н.Тимошук // Інноваційні програми і проекти в психології, педагогіці, освіті: МатеріалиII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 13–14 березня 2020 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково -

навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Одеса : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2020. С. 117-120. URL: <http://repository.vsau.org/repository/getfile.php/24093.pdf>.

8. Свисюк О. Формування навичок перекладу фахових текстів з англійської мови на українську у студентів вищих навчальних закладів аграрного спрямування / О.Свисюк // Филология, социология и культурология. Теоретические и практические аспекты развития современной науки / Filologia, socjologia i kulturoznawstwo. Teoretyczne i praktyczne aspekty rozwoju współczesnej nauki(30.03.2017 - 31.03.2017) Ченстохова / Czestoc. С. 97-100. URL: <http://конференция.com.ua/pages/view/1132>

УДК:[378:37.011.3-051]:78

ВРУБЕЛЬ Г.Ф., концертмейстер кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна

ВИКОРИСТАННЯ РІЗНОМАНІТНИХ ПІДХОДІВ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У тезах виокремлені практиологічний та компетентісний підходи як методологічна база професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. Розкрито специфіку формування професійних знань й умінь студентів в умовах вивчення циклу диригентсько-хорових дисциплін.

Ключові слова: практиологічний та компетентісний підхід, вчитель музичного мистецтва, адаптація, навчально-виховний процес.

Зміни в характері освіти, її спрямованості, цілях, змісті, характерні для початку ХХІ століття – все більш наочно орієнтують її на “вільний розвиток людини”, на творчу ініціативу, самостійність здобувачів вищої освіти, конкурентоспроможність, мобільність майбутніх фахівців. Зміни цілей освіти співвідносяться з глобальними завданнями забезпечення входження людини у соціальний світ, її продуктивної адаптації в цьому середовищі, викликають необхідність постановки питання забезпечення освітою більш повного, особистісно і соціально інтегрованого результату.

У процесі фахового розвитку студентів необхідно враховувати той факт, що сьогодення характеризується розвитком сучасного хорового мистецтва, насичення його великою кількістю хорової літератури, головною задачею викладачів стає формування у здобувачів вищої освіти вірного відношення до процесів, що відбуваються у суспільстві. З одного боку, це формування відчуття патріотизму до української хорової культури, намагання використовувати український пісенний фольклор, а також популяризація творчості хорових українських композиторів, з іншого – засвоєння світової хорової культури. О.Романова зазначає, що здатність приймати складні самостійні рішення у фаховій діяльності, уміння адаптуватися до умов навколишнього середовища з використанням інформаційних і комунікаційних технологій сьогодні постає основними вимогами до випускників вишів [3. с. 63].